Lahari Communique

NEWS LETTER FOR PRIVATE CIRCULATION AMONG THE LEGAL FRATERNITY

Volume 16 July 2004 Part 4

Process Fee hiked

With effect from 21.6.04 process fee to be paid in the High Court has been revised. As per the revised process fee Rs. 25 has to be paid to each of the Respondent notice, Rs. 50 has to be paid to each Respondent in case of emergent notice and Rs. 25 is to be paid for communication of injunction order.

Judges Confirmed

After a prolonged probation two additional Judges of the High Court of Karnataka Mr. Justice S.B. Majage and Mr. Justice K. Bhaktavatsala were confired as the Judges of the High Court. Pursuant to the confirmation the two additional Judges were sworn-in as the Judges on 17.7.04.

Transferred

☐ Mr. Justice Thirath S. Thakur, Judge, High Court of Karnataka, is transferred to Delhi High Court. In this connection a farewell function was organised by AAB in the High Court unit on 1.7.04.

☐ Mr. Justice R.V. Raveendran, Judge, High Court of Karnataka, is transferred to High Court of Madhya Pradesh after being elevated as the Chief Justice of the said High Court. AAB had organised a farewell function at the High court unit on 6.7.04.

News Panorama

Jasjit Singh Jaggi, a New York traffic police constable was forced to quit his job on the ground that he wears a turban and sports long beard. Jaggi filed a suit with the NewYork City Commission of Human Rights in 2002 challenging his forced removal. The police resisted the suit on the ground that he was not wearing a white cap and keep short beard. Jaggi questioned this restriction on the grounds of his religious rights which requires him to have a turban and the flowing beard. Jaggi's suit having been decrced the New York Police was compelled to reinstate Jaggi with liberty to wear his religious head dress and sporting long beard.

KPTCL brought under consumer net

There is good news for power consumers in the State as the power supply company is now made liable to pay compensation if it fails to promptly attend to the complaints received from the consumers. A provision has been made in the new Regulations issued by the Karnataka Electricity Regulatory Commission (KERC) on standards of performance and the same has come into effect from June 10, 2004 when the Regulations were gazetted.

These regulations have been framed by KERC under the provisions of the Electricity Act, 2003. Under the regulations benchmark for services to be rendered and deadlines for attending to various complaints have been laiddown. the power supply company is made liable to compensate consumers when it fails to meet the standard performance or the deadline set for responding to consumer complaints since it amounts to "deficiency of service".

As per the standards the power supply company has to pay compensation of Rs. 50/- per consumer if it fails to attend to complaints of minor nature such as fixing of fuse within six hours (24 hours in rural areas). In case of line breakdown if the power supply is not resumed within six hours (24 hours in rural areas) Rs. 50 each to the effected consumers has to be paid by the power supply company. Similarly, Rs. 50 compensation has to be paid to the consumer if defects in consumer bills is not attended within 24 hours (within 7 days in rural areas). Solatium of Rs. 50 for each day has to be paid to the victims/their heirs in accident cases if the sum is not paid within 7 days without waiting for the report from CEIG or within 30 days after receipt of such report. Compensation of Rs. 200/- for each day of default has to be paic to an applicant for new connection/additional load if the same is not provided within one month of receipt of application under normal situation.

It is made obligatory on the part of power supplying companies to periodically provide information on compensation settlement to the KERC which in turn would publicise details. A provision has been made that the standards of performance and compensation will not apply during abnormal situations like war, riots, floods, earth quake and employees strike.

The power consumer is also made eligible to approach the Consumer Grievance Reddressal Forum to be formed by the power supply company and thereafter to the Ombudsman, to be established by the KERC as and when the power supply company fails to compansate the consumer.

Know this

Office of the Court of Small Causes, Bangalore, is affixing a rubber stamp on the RPAD cover containing suit summons to the Defendants viz "Instruction to the Postman - Deliver to any adult member of the family without insisting any authorisation of party/ addressee when party or addressee is not available for personal service."

Around the Country

☐ The Chief Justice of Karnataka High Court Mr. N.K. Jain, on July 10, 2004 assured an all party delegation lead by Chief Minister M. Dharam Singh assured that he would examine a suitable place in north Karnataka for setting up of the High Court bench at the earliest. Justice Jain said he is aware of the problems faced by the poor litigants of the region and said that he had an open mind.

☐ A bomb hoax disrupted the functioning of Supreme Court for several hours on July 23, 2004 after an unidentified caller to Delhi Police claimed that an explosive has been planted in the court premises. Judicial work resumed only after the police search of the court premises with the aid of sniffer dogs declared safe. Efforts were on to trace the anonymous caller.

☐ On saturday the 24th July 2004 Mr. justice R.C. Lahoti, the Chief Justice of India, inauguarated the Madurai bench of Madras High Court. Madurai bench will have jurisdiction over the southern parts of Tamil Nadu.

News Focus

☐ On 21.7.04 Mr. Amarnath Gowda, an Attorney from USA, addressed the members of AAB city unit in Vakil Bhavan, on the subject 'The Judicial System in US'.

☐ On 22.7.04 Sri Sri Sri Amruthageethananda Puri Swamiji, addressed the members of AAB city unit on the subject relevency of living spiritual masters. Mr. D.L. Jagadeesh, President AAB, presided, Mr. C.R. Gopalaswamy, secretary AAB welcomed the guest. Mr. C. Prakash, Advocate, introduced the guest.

Under performance is a far greater problem than a crisis

- S. Ghoshal

Stinking urinals

The urinals in Bangalore City Civil Courts and Court of Small Causes are example as how not to maintain them. The official apathy is such that no one is concerned about them eventhough they are stinking and creating problems to its users as well as the people who go near them. It is an irony that those urinals have been so neglected that the officers entrusted with the task of maintaining them have forgotten that thousands of people use them on daily basis. The doors, come outs, PVC pipes, the marble seperators have all been removed under the nose of the officers concerned however they have shut their eyes as if nothing has happened. The public urinals in street corners more better than the ones in the court complex.

If only authorities of Bangalore Mahanagara Palike had juristiction over the urinals in courts' complex they could have long ago ordered its closure. It is ironical that no judicial officers or authorities who are to maintain them do get into the urinals at any point of time. Needless to state that by properly maintaining the urinals the authorities are not doing any charity but are only discharging their duty. The lawyers and litigants have a right to expect that common utility services such as the urinals are maintained appropriately. Litigants in particular are paying substantial sums as court fee and they have a right to hope for a clean environment within the premises of the courts. Will the authorities wake up?

Does Satyapal's case require reconsideration?

R. Vijayakumar, Advocate

By the amendment made in 2002, which came in to force with effect from 1/7/2002, certain sweeping changes were made to the Code of Civil Procedure. For the present, we shall just touch upon the provisions relating to non-filing of Written Statement and its consequences.

The plausible object that is sought to be achieved by the amendment is to shorten the duration of the litigation. However, certain procedural aspects were shortened. The object of the amendment is laudable. The age-old proverb that 'Justice Delayed is Justice Denied' appears to be in the hindsight of the legislature while bringing about the procedural changes. But the question is whether such a course would really serve the cause of justice. As it is well settled that procedural law is meant to regulate the course of the litigation, but does not deal with the substantive rights of the parties. It is also needless to mention that the word 'Shall' used in procedural law would not necessarily mean that it is mandatory.

The moot question is whether the litigants and citizens of this country are ready to come to grips with this sudden change and the time frame within which the written statement is to be filed. I feel that they are so very radical that it would be difficult to come to grips with them immediately, given the economical, geographical, illiteracy and wherewithal of the litigants in the context of the Indian Judicial System.

It was not as though the legislature was without any other option. It is needless to point out that for a good and fair dispensation of justice, what is necessary and essential is that administration of justice within the rules and existing procedures, in an effective manner.

In the case of A. Satyapal and Others vs Smt. Yasmin Banu Ansari and another reported in I.L.R. 2004 Kar page 1399, a Division Bench of the Karnataka High Court has laid down in Para 21 thus: "21.... The defendant's right to file a written statement within 30 days from the date of service of summons is unquestionable in the light of order VIII Rule 1 of CPC. Beyond the said period, the defendant has to seek enlargement of time in terms of the proviso under Rule 1 of Order VIII CPC which proviso itself restricts the power of extension to a total of 90 days reckoned from the date of service of summons. That being so, once the power to grant extension for filling the written statement is exhausted in terms of proviso to Order VIII Rule 1 of CPC and the defendant fails to file a written statement during the extended period, the

see page 3

The Bangalore Principles of Judicial conduct

From last issue

1.4 In performing judicial duties, a judge shall be independent of judicial colleagues in respect of decisions which the judge is obliged to make independently.

1.5 a judge shall encourage and uphold safeguards for the discharge of judicial duties in order to maintain and enhance the institutional and operational independence of the judiciary.

1.6 a judge shall exhibit and promote high standards of judicial conduct in order to reinforce public confidence in the judiciary which is fundamental to the maintenance of judicial independence.

IMPARTIALITY

Impartiality is essential to the proper discharge of the judicial office. It applies not only to the decision itself but also to the process by which the decision is made.

2.1 A judge shall perform his or her judicial duties without favour, bias or prejudice.

2.2 A judge shall ensure that his or her conduct, both in and out of court, maintains and enhances the confidence of the public, the legal profession and litigants in the impartiality of the judge and of the judiciary.

2.3 A judge shall, so far as is reasonable, so conduct himself or herself as to minimise the occasions on which it will be necessary for the judge to be disqualified from hearing or deciding cases.

2.4 A judge shall not knowingly, while a proceeding is before or could come before, the judge, make any comment that might reasonable be expected to affect the outcome of such proceeding or impair the manifest fairness of the process nor shall the judge make any comment in public or otherwise that might affect the fair trial of any preson or issue.

2.5 A judge shall disqalify himself or herself from participating in any preceedings in which the judge is unable to decide the matter imaprtially or in which it may appear to a reasonable observer that the judge is unable to dicide the matter impartially. Such proceedings include, but are not limited to, instances where :

2.5.1 the judge has actual bias or prejudice concerning a party or personal knowledge of disputed evidentiary facts concerning the proceedings.

2.5.2 the judge previously served as a lawyer or was a material witness in the matter in controversy, or

2.5.3 the judge, or a member of the judge's family, has an economic interest in the outcome of the matter in controversy.

Provided that disqualification of a judge shall not be required if no other tribunal can be constituted to deal with the case or, becasse of urgent circumstances, failure to act could lead to a serious miscarriage of justice.

INTEGRITY

Integrity is essential to the proper discharge of the judicial office.

3.1 A judge shall ensure that his or her conduct is above reproach in the view of a reasonable observer.

3.2 The behaviour and conduct of a judge must reaffirm the people's faith in the integrity of the judiciary. Justice must not merely be done but must also be seen to be done.

PROPRIETY

Propriety and the appearance of propriety, are essential to the performance of all of the activities of a judge.

4.1 A judge shal avoid impropriety and the appearance of impropriety in all of the judge's activities.

4.2 As a subject of constant public scrutiny, a judge must accept personal restrictions that might be viewed as burdensome by the

see page 3

The Bangalore Principles of Judicial conduct

From page 2

ordinary citizen and should do so freely and willingly. In particular, a judge shall conduct himself or herself in a way that is consistent with the dignity of the judicial office.

4.3 A judge shall, in his or her personal relations with individual members of the legal profession who practice regularly in the judge's court, avoid situations which might reasonably give rise to the suspicion or apperance of favouritism or partially.

4.4 A judge shall not participate in the determination of a case in which any member of the judge's family represents a litigant or is associated in any manner with the case.

4.5 A judge shall not allow the use of judge's residence by a member of the legal profession to receive clients or other members of the legal profession.

4.6 a judge, like any other citizen, is entitled to freedom of expression, belief, association and assembly, but in exercising such rights, a judge shall always conduct himself or herself in such a manner as to perserve the dignity of the judicial office and independence of the judiciary.

4.7 A judge shall inform himself or herself about the judge's personal and fiduciary financial interests and shall make reasonable efforts to be informed about the financial interests of members of the judge's family.

4.8 A judge shall not allow the judge's family, social or other relationships improperly to influence the judge's judicial conduct and judgment as a judge.

4.9 A judge shall not use or lendthe prestige of the judicial office to advance to private interets of the judge, a member of the judge's family or of anyone else, nor shall a judge convey or permit others to convey the impression that anyone is in a special position improperly to influence the judge in the performance of judicial duties.

to be contd.

Jurists Commission

The mere provision of a contempt law for the legislature does not mean that it should be enforced arbitrarily. The law of contempt under legislature privileges is a matter for serious scrutiny, said former Chief Justice of Kerala High Court, Justice V. S. Malimath. Inaugurating a seminar on legislative privileges and contempt law in Bangalore on July 25, 2004. Justice Malimath said in a democratic setup legislatures must open to views ideas and criticism. Nothing should curtail the fundamental freedom including the freedom of expression. No person should be governed by a law which he is not aware of and every citizen has a right to know what the laws of the land are, he said. The seminar was organised by the Karnataka Commission of Jurists at the High Court premises.

Speaking at the Seminar Mr. N. Ram, Editor-in-chief of The Hindu, said that in a democracy the legislature falls within the purview of law. Contempt of legislature cannot be enforced in violation of the Constitution, he said. Commenting on the absence of codification of legislative privileges vis-a-vis contempt of legislatures Mr. Ram said that it will create problems for the press as an institution in discharging its social responsibility and freedom of expression. He suggests that legislatures should exercise contempt jurisdiction within reasonalbe restrictions lest the fourth estate could function freely.

Mr. M. C. Nanaiah, former Karnataka Law Minister was the view that harmonious conduct of legislative proceedings could be possible only when right men are at the right place. He cautioned that wrong people holding high offices can exercise archaic constitutional privileges so as to harm the fundamental right of freedom of speech. He suggested that efforts shold be made to fill up high posts in the legislature by educated and enlightened people. Mr. K. N. Harikumar, Managing Director, Cauvery Communications, also spoke on the occasion with regard to freedom of press and legislative privileges. The seminar was attended by a large number of delegates and presided by Mr. A. N. Jayaram, the former Advocate General.

Does Satyapal's case require reconsideration?

From page 2

right to do so is lost..." The reasons for taking the above view have been many folds. One such reason is that the Division Bench tested the provisions with reference to 'purposive construction'.

'Purposive construction' is well known as 'mischief rule', which is laid down in Heydon's case (1584) 3 Co.Rep.7a, p7b: 76 ER 637. Heydon's rule was explaiend in the Bengal Immunity Co. V. State of Bihar, reported in AIR 1955 S.C. 661, by none other than S.R. Das, C.J. That rule has since been followed in a large number of cases. However, it would be advantageous to note the observations of the learned author Shri G.P. Singh in Principles of Interpretation of Statues, 5th Edition, 1992 at page 86, which reads thus. "It has been siad that the application of the rule in Heydon's case should not be taken to extremes; that if there were many problems before the enactment of the statute it does not follow that in an effort to solve some of them the Parliament intended to solve all; and that loyalty to the rule does not require the adoption of a construction which leads manifestly to absurd results. These propositions stated by Lrd Roskill in Anderson V. Ryan [1985 (2) All ER 355(HL), p.363] are unexceptional but theri misapplication may lead to a narrow construction defeating the object of the statute as actually happened in that case which was overruled within a year in R. v. Shivpuri [1986(2) All ER 334 (HL)]."

In Stayapal's case, the Division Bench has kept in view the provision itself, which reads thus :

"Order VIII : Written statement, Set-off and Counter Claim -

1. Written Statement - The defendant shall, within thirty days from the date of service of summons on him, present a written statement of his defence.

Provide that where the defendant fails to file the written statement within the said period of thirty days, he shall be allowed to file the same on such other day, as may be specified by the Court, for reasons to be recorded in writing, but which shall not be later than ninety days from the date of service of summons". (Emphasis supplied).

While taking the above view, the learned Judges fo the Division Bench was pleased to hold the word 'shall' (used thrice over) in the provision to mean mandatory. Thus holding, the Division Bench has overruled the decisions rendered bv the learned Single Judges of the Hon'ble High Court, which held that the provision was directory and not mandatory. The Division Bench has also referred to the decision of the Supreme Court reported in AIR 2002 S.C. 2931.

However, the decision in AIR 2002 S.C. 2487, in the case of Topline Shoes Ltd., v. Corporation Bank, may assume importance.! That case dealt with the filing of the reply within 45 days as envisaged under Section 13(2) (a) of the Consumer Protection Act. The Hon'ble Supreme Court laid down the law in the following manner, at page 2489, Para 8. "Thus the intention to provide a time fram to file reply, is really meant to expedite the hearing of such matters and to avoid unnecessary adjournments to linger on the proceedings on the pretext of filing reply. The provision however, as framed, does not indicate that it is mandatory in nature. In case the extended time exceeds 15 days, no penal consequences are prescribed therefor. The period of extension of time 'not exceeding 15 days' does not prescribe any kind of period of limitation. The provision appears to be directory in nature, which the consumer forums are ordinarily supposed to apply, in the proceedings before them. We do not find force in the submissions made by the Appellant, in person, that in no event, whatsoever, the reply of the Respondent could be taken on record beyond the period of 45 days. The provision is more by way of procedure to achieve the object of speedy disposal of such disputes. It is an expression of 'desirability' in strong terms. But it falls short of creating of any kind of substantive right in favor of the complainant by reason of which the Respondent may be debarred from placing his version in defence in any circumstances whatsoever. It is so for the Forum or Commissioner to consider all facts and circumstances along with the provisions of the Act providing time frame to file reply, as a guideline, and then to exercise its discretion as best it may serve the ends of justice and achiever the object of speedy disposal of such cases keeping in mind the principles of natural justice as well..." Again in Para 11 at page 2491, it is laid down thus "... This provision envisages that proceedings may not be proonged for a very long time without the opposite party having filed his reply. No penal consequences have however been provided in case extension of time exceeds 15 days. Therefore, it could not be said that any substantive right accrued in favour of the Appellant or there was any kind of bar of limitation in filing of the reply within extended time though beyond 45 days in all. The reply is not necessarily to be rejected. All facts and circumstances of the case must be taken into account..."

to be contd.

Kolar Diary

☐ On 31.7.04 Mr. Kulkarni Rama Rao, retired as the judge of I Fast track court, Kolar.

☐ Mr. Susheela, Principal Civil Judge (Jr. Dn.), Kolar was promoted as Civil Judge (Sr. Dn.) and posted as Additional Judge Court of small causes (SCCH 13) with effect from 28.7.04.

Miscellany

☐ On July 17, 2004 Mr. Aditya Sondhi, Advocate, opened his Law Chamber at 101 Landmark, 5/2, Cunningham Crescent Road, Bangalore-52 Ph : 22250428, 22354842, Mob : 98450 48999.

☐ It is reported that the enquiry officer Mr. S.R. Venkatesha Murthy, retired District & Sessions Judge, Bangalore, by his report dated 29.5.04 has exonerated Mr. M. Basavaraju, former Manager, Advocates Association, Bangalore in the domestic enquiry caused by the Association. The Association had in fact charged the former manager on four counts.

☐ Recently Mr. M. Ramakrishna, Advocate, has been elected the President of the Bharath Co-operative Bank Ltd., Bangalore.

Humour in Courts

On being requested by his son to address a leave letter to the class teacher, a criminal lawyer obliged.

Before the Republic English School at Bangalore.
Roll No. 19/2004

Between : a Student And : Class Teacher

The Student submit as follows :

On account of his ill health he could not attend the Hon'ble school yesterday. The student's absence before the class was due to bonafide and unavoidable reasons. The student prays dispensation of his personal appearance yesterday by treating his absence as leave. The student undertakes to be present before the class on all future days without fail.

The student

Verification

What is stated above is true to the best of the student's knowledge, information and belief.

Contributed by **Ms. Anjana Sundar,** Advocate.

Wedding

We are glad to report that :

On 2.7.2004 Wedding Reception of Mr. Kiran V. Ron, Advocate, and Ms. Roopa was held at Bangalore

Judges removal upheld

☐ On July 9, 2004 the High Court of Karnataka, upheld the dismissal of a district judge, Mr. Muzzamil, whose name was included in the "Communal Goonda List" maintained by the Bhatkal Police Station for alleged involvement in Bhatkal riots in 1993 from judicial services. Mr. Muzzamil was recruited into the judicial service on May 9, 1996 as a district judge. However the full court of the Karnataka High Court, in 1999, had found him unfit to hold the post after considering his confidential record and work performance.

Later Mr. Muzzamil filed a petition in the HC seeking deletion of his name from the "Goonda List" but HC dismissed it. When the Registrar General wrote to the government to issue a notification to discharge Muzzamil from service, the government forwarded a representation given by Union Minister K. Rehman Khan (then MP) to the then Chief Minister S.M. Krishna, requesting the latter to write to HC to review its decision. But the HC stood by its earlier decision and the State Government had dimmissed him on March 24, 2000.

☐ On July 15, 2004, the High Court of Karnataka upheld the dismisal of a Civil Judge (Jr. Dn.) from the service on the charges of misconduct. The State Government had dismissed Madhavanand A Sindur, who was serving as the Civil Judge & JMFC of Chincholli in Gulbarga district, on December 12, 2003. Mdhavanand had joined the judicial service as a Munsiff in 1991. He was suspended from the service on June 29, 1998 after the Kunchavaram Police in Gulbarga district registered a case against him for allegedly raping a woman.

During the inquiry, it was revealed that he had illicit intimacy with a woman, who was a litigant before him and he had passed an order in her favour. He was dismissed after it was proved in the inquiry that he had failed to maintain absolute integrity and his acts were unbecoming of a judicial officer. Mahdavanand had filed a petition questioning his dismissal from the service and had alleged that there was no evidence to prove charges against him. Justice N. Kumar, while dismissing the petition, observed that the entire judicial system was brought to disrepute due to the conduct of the petitioner, who was holding a responsible post of a judicial officer. "Such bad elements should be removed from the judiciary at the earliest so that people's faith in the judiciary was not hampered", the HC said.

Legal Precedents

☐ **ILR 2002 KAR 3174**

M/s. Hotline Shares and Securities Ltd. & Others V/s. Dinesh Gneshmal Shan

Criminal Procedure Code 1973 - Section 200 - Private Complaint can be filed by an Advocate for complainant or any person specially authorised by the complainant even in the absence of the complainant. But the complaint should have been signed by the complainant.

☐ **ILR 2004 KAR 107**

Smt. Muthamma V/s. The Special Dy. Commissioner Bangalore District.

Karnataka Land Revenue Act, 1964 - Section 95 - Karnataka Land Revenue Rules 107(A) - Conversion charges - not paid within stipulated period - whether nullifies order of conversion - held - there is no automatic cancellation of conversion order by virtue of non-compliance of terms and conditions - laches in not remitting the conversion charges within the stipulated time could be compensated by directing her to pay interest on the amount demanded.

☐ **ILR 2004 Kar 1741 (SC)**

Union of India v/s Naveen Jindal and Another Constitution of India - Article 19(1)(a), 19(2) - Emblems and Names (Prevention of improper use) Act, 1950 - Sec. 3 - Prevention of Insults to National Honour act, 1971, Right to fly National Flag by Indian citizen - whether a fundamental right - yes, a qualified right being subject to reasonable restrictions - whether flag code is a law to regulate, exercise of right of flying the National Flag (No) - however, the Flag code to the extent it provides for preserving respect and dignity of National Flag, the same deserves to be followed.

Literary Union

On 16.7.2004 a symposium on "globalisation and its effects" was held under the auspices of Bangalore Advocates Literary Union at Vakil Bhavan. The speakers included Mr. C. G. Krishnaswamy, Director, Gandhi Research Foundation, Bangalore and Mr. H. N. Nagamohandas, Former General Secretary, AAB. Mr. H. C. Shivaramu, Chairman, KSBC and Mr. D.L. Jagadeesh, President AAB, along with Mr. G. Chandrashekaraiah, President of the Literary Union were on dias.

Foreign Tour

On 4.7.2004 Mr. V. Gopinath and Mr. B. L. Nanda Kumar, Advocates, returned to Bangalore after two weeks tour of Australia.

State Bar Council

In the election held on 25.7.04 Mr. Mulawadmath Anilkumar Gurupadayya and Mr. Patil Channabasayya Rudrayya, have been elected as Chairman and Vice-Chairman respectively of the Karnataka State Bar Council.

Co-operative Society

On 23.7.2004 Mr. Justice V. Gopala Gowda, Judge, High Court of Karnataka inaugurated Bangalore Advocates Co-op. Society Ltd.'s new office at Vakil Bhavan. Mr. Justice K.L. Manjunath, Judge, High Court of Karnataka inaugurated the Society's Board Room. Mr. H. C. Shivaramu, Chairman, KSBC, Mr. R. N. Narasimha Murthy, Chairman, Building Committee, Mr. D. L. Jagadeesh, President AAB and Mr. G. Chandra-shekaraiah, President, BALU were the guests of honour. Mr. N. Jaiprakash Rao, President of the Society, presided over the function.

Lahari Foundation

During the month of July 2004 the Foundation provided medical assistance of a sum of Rs. 1000 to Mr. N. D. Surya-narayana, Advocate.

Published by : Lahari Advocates Forum, No. 2980, "Laxmideep", 17th Cross, K. R. Road, BSK II Stage, Bangalore-560 070 and Printed at : Parimala Mudranalaya, Mount Joy Extension, Hanumanthanagar, Bangalore-560 019. Phone : 26525516. Editor : K. Suryanarayana Rao, Associate Editor : K. Suresh Babu.

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ ೫ | ಶ್ರೀ ತಾರಣ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಸ : ಆಷಾಢ–ಅಧಿಕ ಶ್ರಾವಣ | ಸಂಚಿಕೆ ೪

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ

– ಪಿ.ವ್ಹಿ ಕಿತ್ತೂರ

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಸುಖದುಃಖ ಹೇಳ್ತೀನಿ
ವಿಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳ್ರಿ ನೀವು
ವಿಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿರಿ ನೀವೆಲ್ಲ
ತೂಕಡಿಸಿ ಬೀಳೋದ್ಬ ಬಿಡಬೇಕರಿ ॥೧॥

ನೆಲಭಾಡಿಗ್ಗೆ ಸಿಗತಾವ್ರಿ ನೆಲಿಭಾಡಿಗ್ಗೆ ಸಿಗತಾವ್ರಿ
ತಲೆ ಭಾಡಿಗ್ಗೆ ಕೊಡುವ ಜಾತಿ ನಮ್ಮದ್ರಿ
ತಲೆ ನಾಲಿಗಿ ಅಡ ಇಟ್ಟು ಕಲಿತದ್ಬ ಕಕ್ಕೊಂಡು
ಕಲ ಕಲ ಬಾಯ್ಮಾಡಿ ಹೊಡೆದಾಡತೇವ್ರಿ ॥೨॥

ಸ್ವತಂತ್ರ ಉದ್ಯೋಗಂತ ಸಂತೋಷ ನಮಗಿಲ್ರಿ
ನಮ್ಮಂಥ ಪರತಂತ್ರ ಯಾರೂ ಇಲ್ರಿ
ತಲೆಮ್ಯಾಲೆ ಜಜ್ಜಪ್ಪ ಬೆನ್ನಿಂದೆ ಚುಚ್ಚಪ್ಪ
ಎದೆ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಬರುವ ಎದುರಪ್ಪರಿ ॥೩॥

ಹೊಸ ಪಾರ್ಟಿ ಬರತಿದ್ರ ತಾಜಾ ರೊಕ್ಕ ಸಿಗತಿದ್ರ
ಭಾಳ ಚಂದ ನಮ್ಮ ವಕೀಲಿರಿ
ಕೇಸ ಯಾವದೂ ಬರದಿದ್ರ ಕಾಸೇನೂ ಸಿಗದಿದ್ರ
''ವಕೀಲಿ'' ಅಲ್ರಿ ಅದು ಬರಿ 'ಕೀಲಿ'ರಿ ॥೪॥

ಹೊಸ ವಕೀಲನ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಏನ್ಹೇಳ್ಲಿ
ಹೊಸ ಕೋಟು, ಗೌನು ತೊಟಗೋತಾನ್ರಿ
ಹೊಸ ಪಾರ್ಟಿ ಬಂದಾವ, ಎಳೆ ಮೀಸೀ ನೋಡಿ
ಹಸೇದು, ಜುಟ್ಟು ಅಂತ ಹೊರಟ್ಹೊಗ್ತಾನ್ರಿ ॥೫॥

ಹಳೇ ವಕೀಲನ ಗೋಳಾಟ ಏನ್ಹೇಳ್ಲಿ
ಹಿಡಿ ಕೂಳು ಅರಗೊಕ್ಕು ಗುಳಿಗಿ ಬೇಕರಿ
ಅಂವ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಕಾನೂನು, ಕೇಳಿದ್ದೇ ಅವನ ಫೀಜ
ಎಳದೆಳದು ಕಾಲ್ಹಾಕ್ತ ಎಡತಾಕತಾನ್ರಿ ॥೬॥

ಕೆಲಸೆಲ್ಲೂ ಸಿಗದಾಂವ ವಕೀಲ ಆಗ್ತಾನರಿ
ಕೆಲಸಿಲ್ಲದ ವಕೀಲ ಜಜ್ಜಪ್ಪ ಆಗ್ತಾನರಿ
ಅಂತ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನೀವ್ ನಗಬ್ಯಾಡಿರಿ
'ವಕೀಲರು' ಕೋರ್ಟು ಇರದಿದ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶ
ಇನ್ನೂ ಏನಾಗ್ತಿತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ರಿ ॥೭॥

ಹಳೇ ಋಣ ಕಳಕೊಂಡು ಹೊಸ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯೋಕ್ಕೆ
ಸುಲಭ ತಪಸಿನ ದಾರಿ ವಕೀಲಿರಿ
ತಲೆಭಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆಹಂಡೆ ಮಾಡಿದರ
ಮರಳಿ ವಕೀಲ ಜನ್ಮತಪ್ಪುದಿಲ್ರಿ ॥೮॥

ವಿಶ್ವಮಾನವ ಸಂದೇಶ

– ಶ್ರೀಮತಿ ಲತ ವಿ. ಮೂರ್ತಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತನುಮನವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿಸಿ ನಾವೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಲು, ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಿರುವ 'ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂದೇಶ' ಹೀಗಿದೆ :–

೧. ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರುಪಾದಿಕನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

೨. ವರ್ಣಾಶ್ರಮವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಲಗಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಅಂತ್ಯಜ, ಷಿಯಾ, ಸುನ್ನಿ, ಕ್ಯಾತೊಲಿಕ್ ಪ್ರಾಟೆಸ್ಟೆಂಟ್, ಸಿಖ್ ಎಂಬ ವಿಭಜನೆ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಬೇಕು.

೩. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ವಿನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕು.

(೨ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

''ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು''

ದಿನಾಂಕ ೧೬.೦೭.೨೦೦೪ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಮಾಜಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎನ್. ನಾಗಮೋಹನದಾಸ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಾಂಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ಸಿ.ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿರವರು **''ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು''** ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಕು॥ ಅನ್ನಪೂರ್ಣರವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಭೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರ್ ಮದ್ದೂರ್‌ರವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಫಲಪುಷ್ಪ ಮತ್ತು ಹೂಮಾಲೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ನಾಗಮೋಹನದಾಸ್‌ರವರು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅರ್ಥ, ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಹುಟ್ಟು, ಭಾರತ ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಸಂದರ್ಭ, ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಒತ್ತಡಗಳು, ಈ ಸಂಬಂಧ ಭಾರತ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕರಾರುಗಳು ಅವುಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮ, ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಿಡಿತ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ, ವೃತ್ತಿ ಪರಿಣಾಮ, ಹಣದುಬ್ಬರ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ, ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮ ಲಾಭ ನಷ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸ್ವದೇಶಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆಸಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದರು.

ನಂತರ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮಯ್ಯನವರು, ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಖಜಾಂಚಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಅಮೃತೇಶ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್‌ರವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ವಕೀಲರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಕೊಠಡಿಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆ

ದಿನಾಂಕ ೨೩.೭.೦೪ರಂದು ೪.೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಭವನದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಆಧುನೀಕೃತ ಸುಸಜ್ಜಿತ, ನೂತನ ರೂಪಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಕೊಠಡಿಗಳು, ಸಭಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಕ॥ಉ॥ನ್ಯಾ॥ನ್ಯಾ॥ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾ॥ಕೆ.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್‌ರವರುಗಳ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟದ, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದು ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರ ಸೇವೆ ಸ್ಮರಿಸಿ ಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. ಸಭೆಯ ನಂತರ ಲಘು ಉಪಾಹಾರವನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು

– ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್

೭೮ರ ನಂಟು ಗಂಟು

– ಹಾ.ರಾ.

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ತೇದು, ಸವೆಸಿದ, ೭೮ನ್ನೂ ದಾಟಿದ ವಯೋವೃದ್ಧರನ್ನು ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರು ಒಂದೆಡೆ ಕೂರಿಸಿ, ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ, ಫಲ ತಾಂಬೂಲ ಕೊಟ್ಟು ಆರತಿ ಬೆಳಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡದೇ ಇದ್ದವರೇ ಇಲ್ಲ! ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ವಕೀಲಸಮೂಹ, ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಗೌರವ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ದೃಶ್ಯ. ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರು ಎಂದೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತರೇ ಆದರೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕಿರಿಯ ವಕೀಲರು ಮೆರೆಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಪಾಂಚಜನ್ಯದ ಮೊರೆತ ಒಂದು ಕಡೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಜಾಗಟೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ! ''ನೂರು ಮರ, ನೂರು ಸ್ವರ, ಒಂದೊಂದೂ ಅತಿ ಮಧುರ'' ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ ಕವಿವಾಣಿಯಂತೆ ಧೀಮಂತರ ಗುಣಗಾನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಿಂಗಣ ಕುಣಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನ ಆಸ್ಥಾನ ಧರೆಗಿಳಿದು ಬಂದಂತೆ! ಪೂರ್ಣಕುಂಭ, ವೇದಘೋಷ, ನಾದ ಮಾಧುರ್ಯ, ಮಂದಹಾಸ, ಚಪ್ಪಾಳೆ ಸುರಿಮಳೆ! ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೀ ವಕೀಲಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ!

ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ನೆನಪಿನ ಸುರುಳಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಪಟದಂತೆ ಹಾರಾಡತೊಡಗಿತು. ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಆ ದೊಡ್ಡ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಇಟ್ಟಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಪಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ತೂಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಕೀಲರು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸರಸ್ವತಿ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವಿಲ್ಲದೆ ವಕೀಲಿಕೆ ಮೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಕೀಲರು ಹೊಸ ಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವೀಡಿಯೋ ಲೈಬ್ರರಿಗಳು ಹೇಗಿದ್ದಾವು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಲ್ಪನಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟುಗಳು, ಡಿಸ್ಕುಗಳು, ಟೇಪುಗಳು, ಫ್ಲಾಪಿಗಳು, ವಿ.ಸಿ.ಪಿ.ಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರುಗಳು ಲೈಬ್ರರಿ ತುಂಬಾ ಹರಡಿಕೊಂಡವು. ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಬೀರುಗಳು ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೋ. ಇಂಥ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಸ ಲೋಕವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸೀತು. ವಕೀಲರು ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಮಿದುಳನ್ನು ತುಂಬಿತು.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೮ನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಿದ್ಧನಿರಲಿಲ್ಲ. ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ವರ ಇದು. ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸಿಗೆ, ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯತೆಗೆ ರೋಗನಿವಾರಕ ಶಕ್ತಿಗೆ (immunity) ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ರಹಸ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಹಗಲಿರುಳೂ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಕ್ಯಾಂಟೀನುಗಳ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಬಹು ಮಹಡಿ ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ-ಇಳಿದು, ಒಂದೆಡೆ ಕೂರದೆ, ನಿಲ್ಲದೆ ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುವ ವಕೀಲರಿಗೆ ದೇವರು ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯ

(೨ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

೭೮ರ ನಂಟು ಗಂಟು

(೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ವನ್ನಾದರೂ ಕರುಣಿಸದೆ ಇದ್ದಾನೆಯೆ? ಈ ಒಂದು ಕಾರಣ ಕ್ಕಾದರೂ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಧಾವಿಸಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜತೆಜತೆಗೆ ಜೀವನವನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ, ಅರಳು ಮರುಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಚಿತ್ತಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬಯಸದೆ ನಾನಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟರ ಜೀವಂತ ತಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಂಡ 'ಶುಕ್ರ ಸಂಕ್ರಮಣ' ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು! ಅಷ್ಟೇ ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನ ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟನ್ನು ಕಂಡಾಗ ! ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿರಹಸ್ಯದ ವಿಸ್ಮಯತೆ, ವಿನೋದಪ್ರಿಯತೆ, ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆ, ಆಕರ್ಷಕ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ, ವಿಚಿತ್ರವಿಲಾಸಗಳು ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಕೌತುಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು! ವಿಷಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಗಹನವಾಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ! ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಸತ್ಯ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ! ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾನು ವಿಷಯ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ!

ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಸೀಕರ್ಣಿಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ಶುಕ್ರ ಸಂಕ್ರಮಣವನ್ನು ಮಾಯಾಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಯಿತು. ನನಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಹೇಳಿದ್ದೇನಲ್ಲ! ಅಲ್ಲ ಶುಕ್ರನ 'ಫಾರಿನ್ ಪಾಲಿಸಿ' ನೋಡಿ! ಶುಕ್ರ ದಶಾಕಾರಕ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಂಶ ಪಡೆದವ. ಬಾಳಿಗೆ ಸಂತಸವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯುವವ. ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೂ, ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕರುಣಿಸುವವ, ಸದ್ಗುಣಸಂಪನ್ನ, ಧೈರ್ಯಸ್ಥ, ಸೂರ್ಯನ ಭಯಂಕರ ಕಿರಣಗಳಿಗೂ ಹೆದರುವ ಚೇತನವಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಪಥದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ, ತಾರುಣ್ಯ ಮನೋಭಾವ, ಸೂರ್ಯನೆಲ್ಲಿ ತಾನೆಲ್ಲಿ? ತನಗೇಕೆ ಬೇಕು 'Line of Control' ದಾಟುವ ತವಕ, ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಅವರವರ 'Jurisdiction' ಅವರವರಿಗೆ. ತನಗೇಕೆ ಈ ಉದ್ಧಟತನ, ತನ್ನ ಪಾಳಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೂರ್ಯಬಿಂಬದ ಕಡೆ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತನಗಿರುವ 'Cause of action' ಆದರೂ ಏನು? ಮುಂತಾದ ಅನುಮಾನ ಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಶುಕ್ರನನ್ನು ಕಾಡಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಆದರೆ ೭೮ರ ತಲೆಗಳು ಒಂದೊಂದೂ 'ಶುಕ್ರ'ನಂತೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು! ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಈ ತಲೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಡಿಸಿವೆಯೋ ಈ ತನಕ. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಯಾವುದೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಧೈರ್ಯ, ಅಷ್ಟೇ ಸಾಹಸ, ಅಷ್ಟೇ ಉದ್ಧಟತನ, ವಿನಯವಿಧೇಯತೆ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಸಮಯಪಾಲನೆ ವಜ್ರದಷ್ಟೇ ಕಠಿಣ, ಕುಸುಮದಷ್ಟೇ ಕೋಮಲ, ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ಆತುರ, ನುಲಿಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾತುರ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಕೀಲ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶುಕ್ರನಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕಾನೂನು ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. 'ಶುಕ್ರದೆಸೆ' ಎಂದರೆ ಇದೇ ಇರಬೇಕು!

ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿ ಕಾಸ್ಮಿಕ್ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಆಣತಿಯಂತೆ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಸ್ಮಯಗಳನ್ನು 'ರಿಪೀಟ್' ಮಾಡುತ್ತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಸಿ ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿರುವ ಗ್ರಹಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ''ಆ ವಿಚಿತ್ರಕೆ ನಮಿಸೋ ಮಂಕುತಿಮ್ಮ'' ಎಂದು ಒಂದು ಸರಳ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರಿದವರು ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಹಾಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿಯ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪವೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ವೃತ್ತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬುಗರಿಯಂತೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದಿನ ಸೊರಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ ಜೀವಿ. ಈ ಗೃಹಗತಿಗೂ ಆ ಗ್ರಹಗತಿಗೂ ಅದೆಷ್ಟು ಅಂತರ. ಸೌರವ್ಯೂಹದ ದಿಕ್ಪಥ ವಾದರೋ ನಿಗೂಢ, ನಿರಂತರ. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಚಲನವಲನಗಳೂ 'Rigid'. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭೂಗ್ರಹದ ವಕೀಲನ ಗೃಹಗತಿ ತುಂಬಾ 'flexible'. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೮ ದಾಟಿದ, ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟೇನು, ತೊಂಬತ್ತೆಂಟನ್ನೂ ದಾಟಿದ, ಹಿಗ್ಗದೆ, ಜಗ್ಗದೆ, ಕುಗ್ಗದೆ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿಬಾಂಧವರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ 'ಶುಕ್ರ'ನನ್ನು ಕಂಡು 'ಜೀವನದರ್ಶನ' ಪಡೆಯುವ ಆಸೆ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿತು. ಹಾಗೆ ಕಂಡಾಗ ನನಗಾದ ಸೋಜಿಗ ವರ್ಣಿಸಲಸದಳ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾಸ್ಮಿಕ್ ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರ ಶಕ್ತಿಗಳು ನನಗೆ ಕಾನೂನು ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮೂರು ಭಾಗ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು 'flexibility' ಅರ್ಥಾತ್ Content ment (ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗುವ ಬಾಗುವಿಕೆ ಸ್ಥಾಯುಗಳನ್ನು ಸಂಕೋಚನಗೊಳಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಮನೋಭಾವ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.) ಎರಡನೆಯದು 'Amendment' ಚಿಂತನ ಮನೋಭಾವ, ಅಂದರೆ ಆಶಾವಾದಿತ್ವ. ಮೂರನೆಯದು 'Adjournment' ಅರ್ಥಾತ್ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಜ್ಞಾನ. ವಕೀಲ ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು (ರತ್ನತ್ರಯಗಳು) ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪಥದಲ್ಲಿ(in his own way) ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾಗಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾನೆ! ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ವಕೀಲನ ಜೀವನ ರೋಚಕ, ರೋಮಾಂಚಕ, marvellous, fantastic!

ವಕೀಲನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ 'Self acquired property' ಎಂದರೆ ಅವನು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಕಪ್ಪುಕೋಟು! ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಪಜೆ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ತಾನೇ ನ್ಯಾಯಾಧಿ ಶರ ಮುಂದೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇರಲಾರದು. ಆದರೆ ಅವನು ವಕೀಲನ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವ ಪೋಷಾಕನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ವಾದ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಇತರರ ಕಷ್ಟ ಕೋಟಲೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನಿವೇದಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿವಾರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ವಕೀಲ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಕಪ್ಪು ಕೋಟು ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದ ಲಾಂಛನ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಕಪ್ಪು ಕೋಟಿಗೆ ಇರುವ ಗೌರವ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ಬರದ ಹಾಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸ ಬೇಕಾದುದು ವಕೀಲನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ! ಈ ಮಾತಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಒಳನೋಟವನ್ನು ವಕೀಲರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇತರರ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಕಕ್ಷಿಗಾರನ ನಿರ್ಲಕ್ಷತೆ, ಕರ್ತವ್ಯಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಆಲಸ್ಯ ಮನಸ್ಕತೆ ಗಳನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಆರೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಕ್ಷಿಗಾರನ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅವನ ನಿಲುವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ವಕೀಲ. ತನ್ಮಯತಾ ಭಾವದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗದು! ವಕೀಲ ತನ್ನ ಕಕ್ಷಿಗಾರನ ಪರ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತ "Your Honour may kindly note that I have borrowed Rs. 10,000/- from the Defendant when I executed the document, out of which I have paid Rs. 5,000/- to an elder brother and retained Rs. 5,000/- to myself....."

"The Defendant has argued that I have ill treated my wife and driven heraway from my house long back, but the facts are otherwise, Your Honour will have to consider the circumstances which prompted her to kick me for no fault of mine....." ಹೀಗೆಲ್ಲ.ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಕಕ್ಷಿಗಾರ ಅನುಭವಿಸದ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಭಾವೋ ದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ವಕೀಲ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಲಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ! ವೃತ್ತಿಯೇ ಹಾಗೆ!

ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿಗಳು ಅಂಕುಡೊಂಕಿಲ್ಲದ ಸರಳರೇಖೆಯಂತೆ ನೇರ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿಗಳು ರೈಲ್ವೆ ಕಂಬಿಗಳಂತೆ ಸಮಾನಾಂತರ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿಗಳು ಗಾಣದ ಎತ್ತಿನಂತೆ ಒಂದೇ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಂಥವು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಯಂತ್ರದಂತೆ. ಆದರೆ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವಿಭಿನ್ನ. ಎಲ್ಲೋ ಹುಟ್ಟಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹರಿದು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು, ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಸರು–ಕೆಸರು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ದೂರದ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವಂತ ನದಿಯ ಹಾಗೆ! ಕೆಲವು ಕಡೆ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಬಳುಕುತ್ತ ಜುಳು ಜುಳು ನಾದವನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತದೆ ೯೦೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ವಿಸ್ಮಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಮೇಕೆದಾಟಿನಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೆ ವಿರಾಟ್ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ರಂಗನಾಥನನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಕೀಲನ ಬಾಳಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಸರಸ ವಿರಸಗಳು, ವಿನೋದ ವಿಲಾಸಗಳು, ವಿರೋಧ ವೈರುಧ್ಯಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸೌಮ್ಯ, ಒಮ್ಮೆ ಭಯಂಕರ! ಜೀವವಾಹಿನಿಯ ಜ್ವಲಂತ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವು. ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ವೃತ್ತಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಿರಿಯರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದೀತು.

ವಿನೋದಪ್ರಿಯತೆ ವಕೀಲಿ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯನಾಡಿ. ಸುಮಾರು ೭೮ ಮೀರಿದ ವಯೋವೃದ್ಧ ವಕೀಲರೊಬ್ಬರು ಕೇಸ್ ಕೂಗಿಸಿದಾಗ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ನ್ಯಾಯಾಧಿ ಶರಿಗೆ ಕೇಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ 'ನೀವು ವಾದ ಮಾಡಿ' ಎಂದರು. 'ಸೀನಿಯರ್ ಬಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ' ಎಂದರು ಆ ವಕೀಲರು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು 'ನೀವು ಸೀನಿಯರ್ ಅಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಕೋರ್ಟ್ ಒಳಕ್ಕೆ ಸೀನಿಯರ್ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಸುಮಾರು ೩೦ರ ಅಂಚಿನ ಯುವ ವಕೀಲರು ಅವರು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನರಿತ ಆ ಯುವಕ ಲಾಯರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡರು 'He is my Seniors Junior' ಎಂದು.

ಯಾವುದೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಲಾ ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಲಾಯರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು ಜೀವನನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ ಅಂಕದಲ್ಲಿ! ಈಗ ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಜೂನಿಯರ್–ಸೀನಿಯರ್ ವರ್ಗೀಕರಣ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ವಿಭಜನೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟೇ ಜೂನಿಯರ್–ಸೀನಿಯರ್ ಸಂಬಂಧ. ಅದೆಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ವೈಭವ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಈಗ.

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಹೊಸರೂಪ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ಕೇಸ್ ಫೈಲು ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಣ್ಣ 'ಕ್ಯಾಪ್‌ಸೂಲ್'ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೇನೋ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕ್ರಮೇಣ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ವಕೀಲರ ಕಛೇರಿಗಳ ಒಳನೋಟ ಈಗಾಗಲೇ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಕಂಪ್ಯೂಟರು ಗಳು, ಪ್ರಿಂಟರ್‌ಗಳು, ಸಿ.ಡಿ. ಲೈಬ್ರರಿಗಳು, ಟೇಪುಗಳು, ವಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಗಳಿಂದ ವಕೀಲರ ಕಛೇರಿಗಳು ನವೀಕರಣ ಹೊಂದಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶೀಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು, ಡೈಜೆಸ್ಟ್‌ಗಳು, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು, ಕಾನೂನು ಕೋಶಗಳು ಧ್ವನಿಸಂಗ್ರಹದ ಡಿಸ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೂತುಬಿಡುತ್ತವೆ! ಹೊಸ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಿಂದ ವೃತ್ತಿಗೆ ನವಚೈತನ್ಯ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಫಿಡವಿಟ್ ಪುರಾವೆ, ವೀಡಿಯೋ ವಿಚಾರಣೆ, ರೆಕಾರ್ಡೆಡ್ ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟ್ಸ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್–ನ್ಯಾಯವಿತರಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ವಕೀಲರು ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅಡ್ಜೆಸ್ಟ್ ಆಗಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ! ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕಾನೂನಿನ ಒಳಹರವುಗಳು ವಕೀಲನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಸವಾಲಾಗೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಸಮಾಜ ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾದರೂ ವಕೀಲನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣ ಲಾರದು. 'Law is a jealous mistress', "The client is a shrewed judge" ಎಂಬುದನ್ನು ವಕೀಲರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ವಿಶ್ವಮಾನವ ಸಂದೇಶ

(೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

೪. 'ಮತ' ತೊಲಗಿ 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮ' ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತತ್ವವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯಬೇಕು.

೫. ಯಾವ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವೂ 'ಏಕೈಕ ಪರಮಪೂಜ್ಯ' ಧರ್ಮಗ್ರಂಥವಾಗಬಾರದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿ ತಿಳಿದು ತನ್ನ 'ದರ್ಶನ'ವನ್ನು ತಾನೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ಸಂ. ೨೯೮೦ ''ಲಕ್ಷ್ಮೀದೀಪ್'', ೧೭ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ ೨ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦೦೭೦. ಮುದ್ರಕರು : ಪರಿಮಳ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಮೌಂಟ್‌ಜಾಯ್ ಬಡಾವಣೆ, ಹನುಮಂತನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು–೧೯, ದೂರವಾಣಿ : ೨೬೫೨೫೫೧೬ ಸಂಪಾದಕರು : ಜಿ.ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್, ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು : ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ